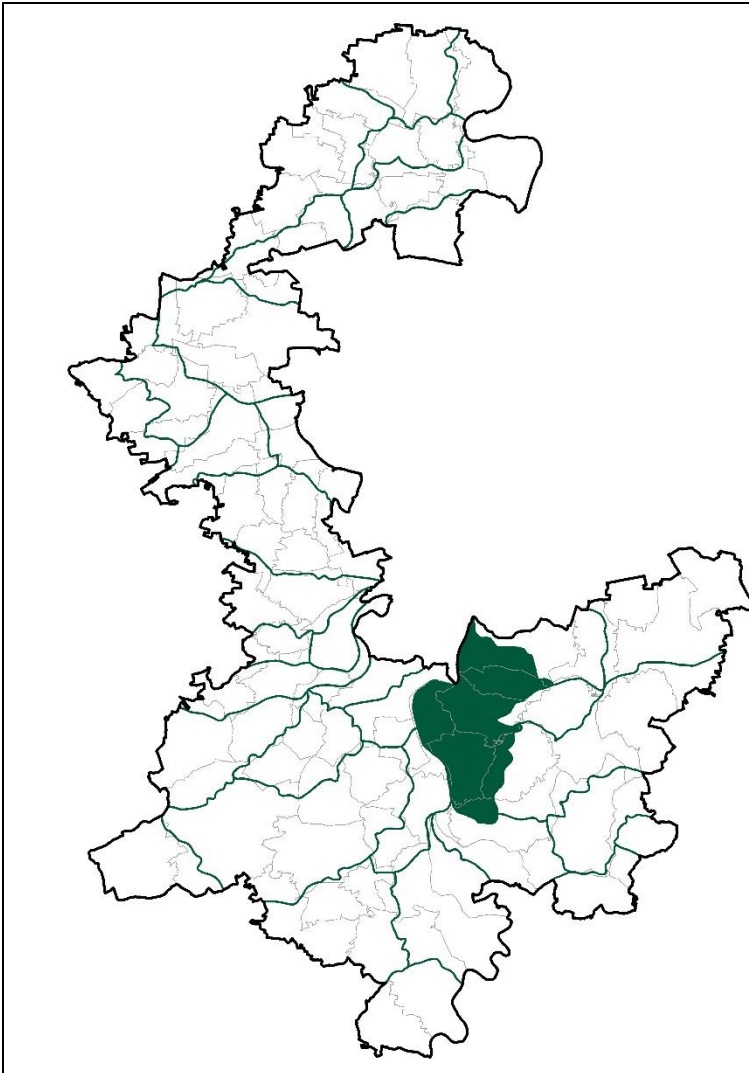

TERASY VLTAVY

25

VYMEZENÍ KRAJINNÉHO OKRSKU

Krajina severně od Zvole

Krajina mezi Březovou a Oleškem

Údolí Zahořanského potoka

Dotčené obce:

Dolní Břežany, Ohrobec, Zvole, Vrané nad Vltavou, Březová-Oleško, Okrouhlo, Petrov, Davle, Jíloviště, Libeř, Měchenice

Sousedící krajinné okrsky:

24 – Za Cukrákem, 26 Povltavský venkov, 27 – Medník, 31 – Břežanský potok, 32 – Oáza, 33 – Podvrší, 34 – Zlatonosné Čechy, 36 – Kameňák

Popis vymezení krajinného okrsku:

KO je ze západu vymezen řekou Vltavou a z jihu a východu rozvodními povodí přímých přítoků Vltavy (ze severu Lhotecký potok, vodoteč Jarovského údolí, Zvolský potok, vodoteč pod Chlumníkem, a Zahořanský potok (Libřice) od ústí do Vltavy po uzavírající profil v osadě „Na Ostrůvku“ a rozvodnicí Vltava – Sázava východně od vrchu Ďábel.

TERASY VLTAVY

25

STÁVAJÍCÍ KVALITY / CHARAKTERISTIKY KRAJINNÉHO OKRSKU

TERASY VLTAVY

25

VODNÍ REŽIM

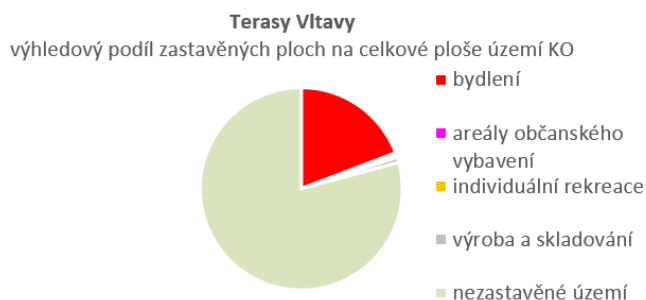
KO je hydrologicky poměrně jednoduchý, sestávající ze zemědělsky obhospodařované plošiny, prořezané hlubokými zalesněnými údolími, které ji odvodňují. Kromě Zahořanského potoka pramení všechny vodní toky přímo na území KO, jsou velmi krátké a jejich povodí mají velmi rychlou odezvu na přívalevé srážky. Zahořanský potok je jediným významnějším tokem, pramenícím navíc mimo KO. Zahořanský potok územím KO protéká zařízým údolím lemovaným nivou až do Vltavy. Občasný vodní tok vedoucí zemědělskou krajinou od východu do Vraného nad Vltavou může být problémový při výskytu větších přívalech srážek, neboť orná půda zasahuje do jeho ochranného pásma. Na území Vraného je následně částečně zatrubněn. Zemědělsky obdělávaná krajina plošiny je citlivá na přesoušení. Většinou jde o plochá území bez větších terénních depresí vhodných k přímé retenci srážkové vody. Malé vodní nádrže se v KO téměř nevyskytují, výjimkou je pouze malá vodní nádrž ve Zvoli a dvě velmi malé nádrže v obci Ohrobec. Celková potenciální maximální retence KO je ve srovnání s celým územím ORP Černošice díky zalesněným břehům Vltavy mírně nadprůměrná, avšak zemědělsky využitá krajina plošiny nad Vltavou má retenční schopnost mnohem nižší.

HOSPODAŘENÍ V KRAJINĚ

Nezastavěné území je využíváno zejména k intenzivnímu zemědělskému hospodaření na orné půdě (na náhorní plošině nad Vltavou) a k lesnímu hospodaření (svahy k Vltavě a Zahořanskému potoku). Velká část lesů KO je na velmi obtížně přístupných svazích.

OSÍDLENÍ A URBANIZAČNÍ PROCESY

V krajinném okrsku Terasy Vltavy se nacházejí sídla obce Vrané nad Vltavou, Ohrobec, Zvole, Březová–Oleško, dále místní části Lhota, Ohrobec, Zálepy, Károv a Jarov obce Dolní Břežany, lokalita Sázava-Libřice obce Davle a konečně severní část zastavěného území sídel Petrov a Chlomek obce Petrov. Vrané nad Vltavou je vesnice s širší obslužnou funkcí funkčně těsně napojená na Prahu. Dolní Břežany jsou obslužné středisko funkčně těsně napojené na Prahu, nicméně obslužné centrum Dolních Břežan leží mimo území krajinného okrsku Terasy Vltavy. Vzhledem k obtížné dostupnosti Vraného nad Vltavou jsou základním spádovým centrem sídel krajinného okrsku Dolní Břežany. Sídla krajinného okrsku se nacházejí v zóně intenzivní rezidenční suburbanizace i přes obtížnou dostupnost Prahy po silniční síti a jen částečně a nepřilíživě kvalitní napojení na železnici. Všechna původní venkovská sídla krajinného okrsku mají poměrně dobře zachovaná historická jádra, k nimž jsou zcela nahodile připojovaná rozsáhlá území chatových osad a moderních rezidenčních suburbií, které násobně přesahují velikost původních sídel. Významný rozsah chatových kolonií z druhé poloviny 20. století je velmi silně ovlivněn neřízenou transformací rekreačních objektů na trvalé bydlení, často v územích nevyhovujících a nesplňujících požadavky na bydlení. V období 2001 až 2011 byl zaznamenán velmi vysoký nárůst počtu trvalých obyvatel (180 % počátečního stavu) a tomu odpovídající přírůstky počtu obytných domů a trvale obydlených bytů.

Záměry územních plánů všech obcí vytvářejí podmínky pro další růst převážně rezidenční suburbanizace: nejvíce ve Zvoli (nárůst zastavěného území na 126 % stavu roku 2016) a Dolních Břežanech-Lhotě (nárůst na cca 120 %). Ve Zvoli se plánuje srůst zastavěného území Zvole a nově vzniklé enklávy Nové Zvole, čímž by vznikl téměř kontinuálně propojený řetězec sídel Lhota – Ohrobec – Zvole – Nová Zvole – Černíky – Březová – Oleško, vždy jen s minimálními nezastavěnými krajinnými prostory (často jen na šířku ochranného pásma nadzemního elektrického vedení).

TERASY VLTAVY

25

REKREACE V KRAJINĚ

Území KO je výrazně ovlivněné rozvojem chatových oblastí ze druhé poloviny 20. století. Výsledkem výše zmíněného je bezprecedentní hustota chatových kolonií v ekologicky a krajině hodnotnějších částech území KO. Takřka všechny lesy v KO jsou penetrovány nepřerušovanou soustavou chatových osad a individuálních chat. Nejstarší osady jsou podél potoků, mladší pak při okrajích a uvnitř lesů KO. Lze konstatovat, že území KO je rekreačními aktivitami plošně přetížené. Po svazích nad údolím Vltavy je vedená dálková červená turistická trasa ze Zbraslavi do Posázaví a pokračuje celým Posázavím až k prameni Sázavy na Vysočině.

Severozápadní okraj území KO je prakticky lesoparkem Prahy: keltské oppidum/hradiště na Závisti je pro své kulturní a estetické kvality prakticky lesoparkem Prahy. Na území KO se nachází zázemí celého rekreačního území hradiště (zookoutek, dětský koutek a vstup do území).

Naučné stezky Zvolská homole, Lhotecký naučný okruh, Oppidum Závist, Střed Čech.

PROSTUPNOST A CESTNÍ SÍŤ

Prostupnost krajinou KO je zejména na západě území velmi dobrá díky husté síti lesních cest. Krajina plošin je prostupná obtížně, zejména s ohledem na řídkou síť účelových komunikací v zemědělské krajině a silnic III. třídy přetížených individuální automobilovou dopravou. Prostupnost pro člověka z východu (ze zemědělsky obhospodařované plošiny) na západ do údolí Vltavy prakticky není možná volnou krajinou, mimo zástavbu.

Ekologická stabilita a migrační prostupnost

Formální ekologická stabilita krajiny KO odpovídá kulturní krajině. Ekologickou hodnotu lesních porostů a údolí Vltavy však snižuje neúměrné zatížení chatovými osadami a individuálními chatami v lesích a na jejich hraně.

Osou ÚSES KO je východní větev NRBK údolím Vltavy a v něm vložená regionální (Zvolská Homole, Šance) a LBC, ze kterého odbočuje větev regionálního ÚSES údolím Zahořanského potoka do RBC Zahořanský důl a dále na východ. Síť lokálního ÚSES zprostředkovává kontakt zemědělské krajiny s ekologicky stabilními porosty na západě a jihu.

ZÁMĚRY SE ZÁSADNÍM POTENCIÁLNĚ NEGATIVNÍM VLIVEM NA KRAJINU

➔ A.5 VÝKRES ZÁMĚRŮ | ZÁMĚRY S VLIVEM NA KRAJINU

Realizace záměrů rozvoje obytných území dle platných územních plánů

TERASY VLTAVY

25

KRAJINNÉ HODNOTY A POTENCIÁLY KRAJINNÉHO OKRSKU

- **A.2a VÝKRES HODNOT A KRAJINNÝCH POTENCIÁLŮ** | PŘÍRODNÍ A KRAJINNÉ HODNOTY
- **A.2b VÝKRES HODNOT A KRAJINNÝCH POTENCIÁLŮ** | ÚSES A KOSTRA EKOLOGICKÉ STABILITY
- **A.2c VÝKRES HODNOT A KRAJINNÝCH POTENCIÁLŮ** | KULTURNÍ HODNOTY

Přírodní park Střed Čech

Přírodní památka Břežanské údolí

Přírodní rezervace Zvolská homole

EVL Břežanské údolí

EVL Zvolská homole

EVL V hladomoří

Památné stromy Buky ve Vraném, Břeková alej u Závisti

Vyhlídky na Vltavu od Závisti, od Zvolské homole

Kaňon Vltavy

Údolí Zahořanského potoka (Libřice) s kultovními tramskými chatovými osadami

Údolí Zvolského potoka

Jarovské údolí

Károvské údolí

Geometrický střed Čech na vrchu Dábel

Dochovaná historická jádra Petrova, Oleška, Březové, Zvole, Skochovic, Vraného nad Vltavou, Zvole, Ohrobce, Lhoty

Přehrada Vrané nad Vltavou (Vranská přehrada)

Kultovní tramské chatové osady podél Zahořanského potoka (Libřice): Orlík, Vatra, Albatros, Spojené osady

Podolské, Na Ostrůvku

Kultovní tramské chatové osady v jiných částech KO: markovičky a zlaté údolí u Březové, Radlík a Caribou na

Libeňském potoce, Skochovice a Zlaté slunce u Skochovic, Weekendová osada Vrané a Zlaté Mládí u Vraného nad

Vltavou, Jarov, Gigant, Ztracenci, Korsiko, Osad Typografů u Károva

Oppidum (hradiště) Závist

Kostel sv. Jiří ve Vraném nad Vltavou

Kostel sv. Markéty ve Zvole

Kaplička ve Lhotě, ve Zvole, v Olešku

Zvonička v Ohrobci

TERASY VLTAVY

25

ZÁVADY A PROBLÉMY KRAJINNÉHO OKRSKU

VODNÍ REŽIM V KRAJINĚ

➔ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Občasný vodní tok vedoucí zemědělskou krajinou od východu do Vraného nad Vltavou – Skochovic problémový při výskytu větších přívalových srážek, neboť orba probíhá až na jeho břehovou linii a v zástavbě Skochovic je zatrubněný. Nekontrolovatelné hospodaření odpadními vodami na obtížně dostupných rekreačních oblastech transformovaných na trvalé bydlení.

HOSPODAŘENÍ V KRAJINĚ

➔ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Zemědělské hospodaření na velkých půdních blocích na plošinách při východní hranici KO. Množství chatových osad i individuálních chat v lesích a na jejich hranici znesnadňuje hospodaření v lesích.

URBANIZAČNÍ PROCESY (OSÍDLENÍ / KRAJINNÝ RÁZ)

➔ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Bezprecedentní nárůst obytných ploch ve všech sídlech KO, způsobující přetížení krajiny rekreací a dopravou a nedostupnost základního občanského vybavení. Neřízená transformace chatových osad na trvalé bydlení (a to prakticky bez ohledu na terénní podmínky). Vzájemné srůstání zástavby sídel do souvislého a nepřerušovaného pásu zástavby od Lhoty u Dolních Břežan na severu až po jižní okraj Oleška na jihu.

PROSTUPNOST KRAJINY PRO ČLOVĚKA A CESTNÍ SÍŤ

➔ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Absence pěší a cyklistické prostupnosti zemědělské plošiny na východní straně KO mimo silniční síť. Prostupnost pro člověka z východu (ze zemědělsky obhospodařované plošiny) na západ do údolí Vltavy prakticky není možná volnou krajinou, mimo zástavbu. Divoký singltrek v lesích na svazích údolí Vltavy pod Závistí.

EKOLOGICKÁ STABILITA / MIGRAČNÍ PROSTUPNOST / ÚSES

➔ A.6b PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY ÚSES I

➔ A.6c PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY ÚSES II

Vzájemné srůstání zástavby sídel do souvislého a nepřerušovaného pásu zástavby od Lhoty u Dolních Břežan na severu až po jižní okraj Oleška na jihu (8kilometrová souvislá bariéra migrační prostupnosti ve směru západ-východ).
Rozdílné vymezení NRBK východně od Vraného v ZÚR a ÚP.
Chybí vložení LBC na větví NRBK východně od Vraného.
Chybí vymezení NRBK osou Vltavy okolo Měchenic.
Nedostatečná výměra vložení LBC na NRBK mezi RBC Šance a RBC Zvolská Homole.
NRBK osou Vltavy v konfliktu se zástavbou břehu ve Vraném.
Východní větev NRBK v konfliktu se zástavbou mezi Vraným a Březovou-Oleško.
Nedostatečná výměra RBC Záhořanský důl.
RBK údolím Záhořanského potoka v konfliktu s rekreační zástavbou.
Větev lokálního ÚSES mezi Březovou – Oleško a Libní vymezený na orné půdě (nefunkční).
Slepé zakončení lokálního ÚSES mezi Březovou a Černíky (prověřit napojení na LBC pod vrchem V Hoře).
Nedostatečná výměra LBC JZ od Černíků.
Nedostatečná výměra LBC SV od Černíků.
LBK v Ohrobci ve střetu se zástavbou.
Lokální ÚSES mezi Ohrobcem a Dolními Břežany vymezený na orné půdě (nefunkční).

TERASY VLTAVY

25

OHROŽENÍ KRAJINNÉHO OKRSKU

➔ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Obava z neřízeného vypouštění dešťových vod z plánované dálnice D3 do Zahořanského potoka

Pokračování stávajících trendů rozvoje suburbánní obytné zástavby v sídlech KO

Pokračování neřízené transformace rekreačních chat na trvalé bydlení

TERASY VLTAVY

25

VIZE KRAJINNÉHO OKRSKU

Krajina obytných letovisek.

RÁMCOVÉ PODMÍNKY VYUŽITÍ (CÍLOVÉ KVALITY) KRAJINNÉHO OKRSKU

Rekreační přírodní krajina v nivě Vltavy pod světlými lesy svahů vltavského kaňonu, protkaná pěšinami. Jemně členěná otevřená krajina hrany Břežanské plošiny obepínající obytná plně vybavená obytná letoviska, která jsou od sebe jednoznačně oddělena rekreační krajinou a lesy.

RÁMCOVÁ DOPORUČENÍ PRO OPATŘENÍ VEDOUcí K DOSAŽENÍ CÍLOVÉ VIZE KRAJINNÉHO OKRSKU

OPATŘENÍ VEDOUcí K DOSAŽENÍ CÍLOVÉ VIZE KRAJINNÉHO OKRSKU

Vytvářet prostorové podmínky pro rozvoj rekreačních aktivit v nivě Vltavy.
Rozčlenit velké půdní bloky na hraně Břežanské plošiny.
Zachovat nezastavěné krajinné prostory mezi sídly a posilovat jejich funkci pro každodenní rekreaci obyvatel obcí.
Enklávy orné půdy mezi obytnými sídly transformovat na rekreační plochy (louky, parkově upravená zeleň, lesoparky atp.) odlehčující přírodně hodnotným územím od zátěže každodenní rekreace obyvatel obcí.
Zajistit krajinné vazby mezi lesní krajinou kaňonu Vltavy a sousedícími otevřenými zemědělskými krajinami (napříč pásem zástavby táhnoucím se od severu k jihu podél hrany vltavského kaňonu).
Vytvořit prostorové podmínky pro realizaci prvků ÚSES a zajištění kvality jejich vnitřního prostředí.
Nedopouštět transformaci chatových osad na trvalé bydlení, pokud jejich struktura nemá předpoklady pro zajištění adekvátního životního standardu (zejména šířka cest, odkanalizování, zásobování pitnou vodou, větší dostupnost a kapacita občanského vybavení atd.).
Ponechat na dožití stavby v obtížně dostupných chatových osadách na prudkých svazích v lese a maximálně možná redukce chat, které jsou ve střetu se zájmy ochrany přírody a krajiny a lesa.
Upřednostňovat rozvoj kvality obytného prostředí před plošným rozrůstáním zástavby.

UPOZORNĚNÍ NA VÝSKYT PRIORITNÍCH OPATŘENÍ ČI ÚPRAV

Rozčlenění velkých půdních bloků na východě KO.
Enklávy orné půdy mezi obytnými sídly transformovat na rekreační plochy (louky, parkově upravená zeleň, lesoparky atp.) odlehčující přírodně hodnotným územím od zátěže každodenní rekreace obyvatel obcí.